

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/केस क्र. ५१/२०१५-१६/२६८

दिनांक: १८.०३.२०१६

आदेश

आदेश केस क्र. ५१/२०१५-२०१६

- १) श्री. बशीर मौला मुल्ला
ग.नं.१० घ.नं.२०८२ मु.पो. रुई
(सहारानगर) ता. हातकणंगले जि. कोल्हापूर. अर्जदार
- १) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नोडल ऑफीसर,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
मंडल कार्यालय, कोल्हापूर.
- २) कार्यकारी अभियंता, विरुद्ध पक्षकार
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
विभागीय कार्यालय, इचलकरंजी.
- ३) अतिरिक्त कार्यकारी अभियंता,
महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित,
उपविभाग, ग्रामिण इचलकरंजी.

कोरम:-

१. श्री. पी.व्ही. खपली, सदस्य सचिव,
२. श्री. पी. एस. बुरांडे, ग्राहक सदस्य,

महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
विनियम २००६ मधील ८.२ चे तरतुदीनुसार

न्याय निर्णय

मी श्री. पी.व्ही. खपली, सदस्य सचिव ग्राहक तक्रार निवारण मंच, कोल्हापूर खालील प्रमाणे न्याय निर्णय देत आहे.

आज दि. १६.२.२०१६ रोजी सकाळी ११.३० वाजता ग्राहक तक्रार निवारण मंच, कोल्हापूर येथे केस क्र.५१ ची सुनावणी पार पडली या सुनावणीस ग्राहक श्री. बशीर मौला मुल्ला उपस्थित नव्हते. त्याचे तर्फे ग्राहक प्रतिनिधी श्री. मोहसिन सलिम मुल्ला हे उपस्थित होते, महावितरणकडून श्री. आरळी प्रतिनिधी नोडल

अधिकारी, श्री. राठी उपकार्य. अभियंता इचलकरंजी श्री. कैरमकोंडा अति.कार्य.अभियंता इचलकरंजी ग्रामिण हे उपस्थितीत होते.

तक्रारीचे स्वरूप आणि ग्राहकाची मागणी

श्री. बशिर मौला मुल्ला ग्रा.क्र. २५००१००६८३२७ हे महावितरणचे नियमित ग्राहक आहेत त्यांना दि. २८.८.२०१५ रोजी उपकार्यकारी अभियंता ग्रामिण उपविभाग इचलकरंजी यांनी आर फेज पी.टी. खराब झाल्यामुळे कमी युनिटयची नोंद झाली दि. १७.३.२०११ पासून ही नोंद झालेली नाही. तरी त्याचे देयक रु. ५,४७,२६८/- आपण १५ दिवसांत भरावे अन्यथा आपला विजपुरवठा २००३ चे वि.का.क. ५६ प्रमाणे खंडीत करण्यांत येईल अशी नोटीस दिली यावर ग्राहकाने अंतर्गत कक्ष कोल्हापूर येथे दि. ८.९.२०१५ रोजी कक्षामध्ये आर.फेज पेटी फेल्युयर पोटी आकारलेले वीज बिल माफ व्हावे असा अर्ज केला त्यानुसार कक्षाने दि. ३१.१२.२०१५ रोजी ११४८५ क्र. ने त्याची वीज बिल रद्दची मागणी फेटाळली आणि मागणी आल्यास दंड व्याज माफ करावे आणि हप्ते ठरवून बिलाची वसूली करावी अशा निर्णय दिला हा निकाल मान्य नसल्यामुळे त्यांनी दि.१.१.२०१६ रोजी अ फॉर्म मध्ये मंचाकडे तक्रार अर्ज दाखल करून वीज पुरवठा खंडीत करू नये अशी विनंती केली त्यानुसार दि.१६.१.२०१६ रोजी अंतरीम आदेशासाठी सुनावणी घेण्यांत येऊन तक्रारदार यांचा अंतरीम आदेशासाठी तक्रार अर्ज मंजूर करण्यांत आला आणि तक्रारदार यांनी रु. ७०,०००/- थकीत बिलापोटी भरावे आणि वि.प. ने हे पैसे भरून घेतल्या नंतर अंतीम आदेशापर्यंत वीज पुरवठा खंडीत करू नये असे आदेश देण्यांत आले.

या अर्जावर अंतीम सुनावणी दि. १६.२.२०१६ रोजी सकाळी ११.३. वाजता घेण्यांत आली.

चर्चेचा तपशील

ग्राहकातर्फे आपली बाजू मांडताना ग्राहक प्रतिनिधी श्री. मुल्ला यांनी एवढी मोठी रक्कम भरणे मला शक्य नाही असे सांगितले. तसेच ही फरक बाकी मागील ५० महिन्याची मला दिलेली आहे. सबब नियमाप्रमाणे मला योग्य ती सूट बिलामध्ये मिळावी दंड,व्याज व इतर आकार माफ व्हावेत आणि उर्वरीत रक्कम समान ५० हप्त्यात वसूल करून घ्यावी अशी तोंडी मागणी केली. तसेच अ फॉर्म मध्ये मागील ४ वर्षांचे वीज देयक फरक मला मान्य नाही मिटर टेस्ट रिपोर्ट OK असतांना R फेजवर रिडींग नसल्याचे ४ वर्षांनी कारण सांगून वीज देयक काढणे बदल तक्रार दाखल केल्याचे म्हंटले आहे. आणि मा. मंचाच्या अध्यक्षानी योग्य त्या कायद्यातील तरतूदीनुसार इतराना कसा न्याय देतात तसा कायदेशीर न्याय मला द्यावा अशी विनंती केली तसेच या केसचा पूर्ण निकाल लागे पर्यंत माझा वीज पुरवठा बंद करू नये अशी विनंती केली. वितरण कंपनीने मानवी चुकीमुळे असे झाल्याचे म्हंटले आहे चार वर्षे मानवी चूक होत असेल तर हे बरोबर नसून मला त्याचवेळी याची कल्पना देणे सर्व कर्मचा-यांचे कर्तव्य होते ते त्यांनी केले नाही. त्यांच्या हलगर्जीपणामुळे मला व माझ्या कुटुंबाला मानसिक त्रासाला सामोरे जावे लागत आहे, याचीही दखल मंचाने घ्यावी अशी त्यांनी लेखी विनंती केली आहे. यावर उत्तर देताना कंपनीच्या अधिका-यांनी आपल्या लेखी उत्तरात सेक्शन ऑफिस, चंद्रूर श्री. कबाडे, सहा. अभियंता मार्फत दि. ७.५.२०१५ रोजी स्पॉट इन्स्पेक्शन केले असता आपल्या रिपोर्टमध्ये त्यांनी R फेज पीटी मिसींग असून मीटर तपासणी आवश्यक असे म्हंटले आहे त्याप्रमाणे मीटर तपासले असता R फेज पेटी मिसींग असल्याचे आणि मिटर स्लो असल्याचे आढळून आले, मिटर डाटा MRI करून डाऊन लोड केला असता आलेला रिपोर्ट सोबत जोडला आहे दि. १६.३.२०११ रोजी मिटर तपासले असून ते १७.३.२०११ रोजी बसविले त्यावेळी त्याचा रिपोर्ट ok होता. या सर्व अनुषंगीत तपासण्या व त्यांचे रिपोर्ट पाहून मार्च २०११ ते

एप्रिल २०१५ या ५० महिन्यांचे एकत्रित बिल रु. ५,४७,२६८/- ग्राहकाला देण्यांत आलेले आहे आणि हे बिल फॉल्टी मिटरमुळे आलेले आहे. सबब ग्राहकाकडून रु. ५,४७,२६८/- ताबडतोब भरून घ्यावे. आणि यासाठी मा. हायकोर्ट यांचा रोटो टेक्स पॉलिस्टर विरुद्ध दादरा नगर हवेली इलेक्ट्रिसिटी कं. यांचा दाखला दिला आहे. आणि मानवी चुकीमुळे हे घडले असून ग्राहकास बिल भरणे क्रमप्राप्त आहे असे सांगितले यावर ग्राहकाने कर्मचा-यांच्या चुकीमुळे ही गोष्ट घडली आहे. तरी कायदेशीर तरतूदीप्रमाणे माझ्यावर त्यांच्या चुकीचा भार टाकू नये तर ज्याची चुकी असेल त्याच्याकडून नियमाप्रमाणे वसूल करावा अशी विनंती केली. या चर्चेच्या दरम्यान मा. मंचा तर्फे संबंधीत अधिका-यांना या संबंधात इतके दिवस जवळ जवळ ५० महिने हे कमी बिलिंग आपल्या लक्षात कसे आले नाही असे विचारले असता आमच्याकडे खूप काम आहे फक्त २०% चेकींग आम्ही करावे अशी महावितरणची आमच्याकडून अपेक्षा आहे आम्ही ते करत असतो असे सांगण्यांत आले. वरील सर्व तपशील लक्षात घेता खालील मुद्दे उपस्थितीत होतात.

१. ग्राहकाच्या मागणी प्रमाणे फरक बिल माफ करता येईल का?

उत्तर :- नाही.

२. ग्राहकास नुकसान भरपाई देता येईल का?

उत्तर :- नियमाप्रमाणे.

कारण मिमांसा

श्री. बशीर मौला मुल्ला हे पॉवरलूमचे औदयोगिक ग्राहक असून ते वीज बिले नियमित भरतात. त्यांना वीज फरकाचे बिल रु. ५,४७,२६८/- दि. २८/८/२०१५ रोजी वितरण कंपनी मार्फत दिले आहे. साहजिकच एवढ्या रक्कमेचे बिल त्यांना दिल्यामुळे ते बिल एकदम भरण्यास त्यांनी नकार दिला आहे. ही बाब मिटरची चाचणी वेळेत न झाल्यामुळे उद्भवली आहे.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगद्वारे मंजूरी असलेले नविन इलेक्ट्रॉनिक टीओडी मिटर्स हे सर्व औदयोगिक ग्राहकांना जुने मिटर्स बदलून बसविल्या गेलेले आहेत. त्यामध्ये ग्राहकांचा वीज वापराबदलचा लेखा जोखा/आलेख स्टोअर केल्या जातो. तसेच डाटा त्याचप्रमाणे मिटर रेकॉर्डिंग मधील असलेले फरक (Tamper data) ही रेकॉर्ड केल्या जातो. त्यामुळे दि. ७/५/२०१५ रोजी वरील ग्राहकाची मिटर चाचणी केल्यानंतर त्यामध्ये आर फेज पीटी मिसिंग असा Occurrence दि. १७/३/२०११ पासून रेकॉर्ड झाला आहे.तो मिटर बदले पर्यंत Restore झालेला नाही.

साहजिकच आर फेज व्होल्टेज शुन्य असल्यामुळे त्या फेज वरील वीज वापराचे रेकॉर्डिंग मिटरमध्ये झालेले नाही. अशा परिस्थितीत ग्राहकाला फक्त २ फेज (Y & B) चे वीज वापराचे बिल आकारण्यांत आलेले आहे. ही बाब लक्षात आल्यानंतर ग्राहकाला त्याने वापरलेल्या आर फेजचा वीज वापराचे बिल देण्यांत आले आहे. आधुनिक तंत्रज्ञानामुळे मिटरमधील फरकाची तारीख व वेळेसह नोंद झालेली आहे. त्यामुळे फरकाचे बिल हे त्याने वापरलेल्या विजेचे बिल आहे.

त्यामुळे नैसर्गिक नियमाच्या आधारे ग्राहकाला दिलेले फरकाचे बिल हे त्याने वापरलेल्या विजेचेच बिल असून ते त्याला अंशतः माफ करणे योग्य होणार नाही व वितरण कंपनीने लावलेल्या आधुनिक तंत्रज्ञानयुक्त मिटर्सचा योग्य वापर केल्यासारखे होईल.

Principal of Natural justice च्या नियमानुसार ग्राहकाला त्याचे वापरलेले वीजेची बिल भरणे आवश्यक ठरते तसेच या संबंधीत मा. हायकोर्टाने दिलेला रोटो टेक्स विरुद्ध दादरा नगर हवेली इलेक्ट्रीसिटी कं. संबंधीचा निकालामध्ये मानवी चुकीमुळे जर ग्राहकास कांही आकारणी होणे बाकी असल्यास ज्या कालावधी पासून चुकीची आकारणी झाली असेल त्या कालावधी पासून सदर चुकीच्या आकारणी पोटीची फरकाची आकारणी वसूल करता येईल असे म्हंटले आहे. सबब या ग्राहकास त्याने वापरलेल्या बिलाची रक्कम भरावयास हवी असे वाटते, म्हणून प्रश्न क्र. १ चे उत्तर नाही असे देण्यांत आले आहे. फरकाची पूर्ण रक्कम भरून घेऊन दंड व्याज इतर आकार माफ करण्यांत यावेत सुलभ हप्त्यात थकबाकी वसूल करावी, नियमीत बिले वेळेवर भरून घ्यावीत.

वितरण कंपनीने वेळेत याची तपासणी न केल्यामुळे व ग्राहकाला हे बिल एकदम दिल्यामुळे साहजिकच ग्राहकाला मनस्ताप सोसावा लागत आहे व त्यामुळे मा. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण परवाना धारकाच्या कृतीच मानके व विद्युत पुरवठा सुरु करावयाचा कालावधी आणि भरपाईचे निश्चितीकरण)विनिमय २०१४ च्या परिशिष्ट अ मधील कॉलम नं.८ अन्य सेवा उपकलम १ नुसार निश्चित हा ग्राहक बाधित असून वितरण परवानाधारकाकडून भरपाई मिळणेस पात्र आहे. या नियमानुसार प्रत्येक २ महिन्यातून एकदा मिटरची नोंद घेणे आवश्यक आहे या बाबतीत मिटरची नोंद काळजीपूर्वक न घेतल्यामुळे ५० महिन्यांचा कालावधीनंतर मिटर तपासणी केल्या गेली. म्हणजेच $५०-२ = ४८ \times २०० = ९६००$ रुपये एवढी नुकसान भरपाई मिळण्यास ग्राहक पात्र आहे व ही भरपाईची रक्कम ग्राहकाच्या बिलामध्ये वजावट करून देण्यांत यावी.

तरी ग्राहकास फरकाच्या रक्कमेचे बिल हे विना व्याज, विना दंड व त्याने भ्रलेले रु.७०,०००/- वजा करून तसेच नुकसान भरपाईची रक्कम विचारात घेऊन दुरुस्त करून देण्यांत यावे व हे बिल ग्राहकाच्या सोईप्रमाणे सुलभ हप्त्यामध्ये भरणेस परवानगी देण्यांत यावी.

आदेश

१. ग्राहकाची फरक रक्कम रद्द करण्याची मागणी फेटाळण्यात येत आहे.
२. नियमाप्रमाणे ग्राहकास नुकसान भरपाई मिळावी.दंड व्याज इतर आकार माफ करावे.

३. सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
४. निर्णयाविरुद्ध तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल.

(पी.व्ही. खपली)
सदस्य सचिव

अध्यक्ष पद दिनांक १६-१२-२०१४ पासून रिक्त.

श्री. पी. एस. बुरांडे,
ग्राहक सदस्य,

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

मा. अध्यक्षपद दि. १६.१२.२०१४ पासून रिक्त असल्यामुळे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग मुंबई (ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २०१४ कलम ८-१ नुसार अध्यक्षांचे एक व मी स्वतः सदस्य सचिव या नात्याने दुसरे असे दोन्ही मत गृहीत धरून त्याप्रमाणे बहुमताच्या आदेशाची अमलबजावणी करण्यांत यावी.

(पी.व्ही. खपली)
सदस्य सचिव

केस क्र. ५१/१५-१६

केस नं. ५१/१५-१६ ग्राहक श्री. बशीर मौला मुल्ला यांचे संबंधी मा. सदस्य सचिव ग्राहक तक्रार निवारण मंच कोल्हापूर यांनी दिलेल्या न्याय निर्णयाशी मी सहमत नाही सबब मी माझे स्वतंत्र मत देत आहे ते या निर्णयाचा भाग समजावे.

मा. सदस्य सचिव आणि मी दोघेहीजण या निर्णयातील ग्राहकाची मागणी तक्रारीचे स्वरूप आणि चर्चेचा तपशील या सर्वांशी आमचे दोघांचे निरीक्षण एकच आहे. हा सर्व तपशील पाहिल्यानंतर मी मा. अध्यक्ष यांनी दिलेल्या क्र.१ च्या आदेशी सहमत नाही मा. अध्यक्ष यांनी दिलेल्या क्र.२ च्या निर्णयाशी मी सहमत असून त्याप्रमाणे आणि मा. अध्यक्षांनी दिलेल्या कारण मिमांसे प्रमाणे ग्राहकास नुकसान भरपाई मिळावी असे माझे मत आहे या तपशीलानुसार खालील मुद्दा उपस्थितीत होतो.

१. ग्राहकास विनंतीनुसार वाढीव बिलाची रक्कम पूर्ण माफ करता येईल काय?

उत्तर :- नियमाप्रमाणे (अंशतः)

-कारण मिमांसा-

श्री. बशीर मौला मुल्ला या ग्राहकाचा पॉवरलूमचा व्यवसाय असून त्यांना येणारी सर्व बिले ते नियमित भरतात. बिल भरण्यास त्यांची कोणतीही तक्रार नाही दि. २८.८.२०१५ रोजी उपविभाग इचलकरंजी यांनी त्यांना रु. ५,४७,२६८/- भरावेत असे पत्र दिले, त्यामुळे ग्राहकाने अंतर्गत कक्षात तक्रार केली तेथील निर्णय मान्य न झाल्यामुळे त्याने अ फॉर्म भरून मंचामध्ये तक्रार दाखल केलेली आहे. या संबंधात माझे असे मत आहे की, ग्राहकाला रु. ५,४७,२६८/- इतकी रक्कम भरण्याची नोटीस देण्याची परिस्थिती निर्माण होण्यास ग्राहक अजिबात दोषी नाहीत तर ही परिस्थिती विद्युत वितरण कंपनी ने आपली काम नियमाप्रमाणे न केलेमुळे निर्माण झाली आहे. दि. ७.५.२०१५ रोजी मिटरमध्ये दोष असलेचे लक्षात आल्याचा रिपोर्ट श्री. कबाडे, सहा. अभियंता सेक्शन ऑफिस चंद्रूर, यांनी स्पॉट इन्स्पेक्शन करून रिपोर्ट दिला आहे. त्यामध्ये R PT FOUND MISSING METER IS REQUIRED TO BE TESTED. NEW METER IS INSTALLED ON ७.५.२०१५ असा रिपोर्ट दिलेला आहे. आणि त्याप्रमाणे MRI केला असता जो मिटर डाटा मिळाला त्यानुसार दि. १७.३.२०११ ला या मिटरमध्ये दोष निर्माण झाल्याचे दिसून येते. आपल्या रिपोर्टमध्ये मा. कार्यकारी अभियंता, इचलकरंजी यांनी दिलेल्या रिपोर्टप्रमाणे सदरचा मिटर दि.१७.३.२०११ ला ग्राहकाला देण्यांत आला, त्यावेळी त्याचा टेस्ट रिपोर्ट OK आहे पण सहा. अभियंता याचे रिपोर्ट प्रमाणे सदर मिटर दि.१७.३.२०११ रोजी फॉल्टी आहे. त्यामुळे या मिटरचे टेस्टिंग योग्य त-हेने झाले नसावे असे वाटते कारण टेस्ट रिपोर्ट व फॉल्टी रिपोर्ट एकाच तारखेचे आहेत. त्यामुळे महावितरणच्या अधिका-यानी ही गोष्ट पाहिलेली नाही असे दिसते.

अंतर्गत कक्षाने आपला निकाल देताना केलेली एक नोंद या संबंधात पुरेशी बोलकी आहे. ती खालील प्रमाणे.

महावितरणचे श्री. मिठारी यांनी सांगितले की तक्रारदाराचे मासिक मिटर रिडींग खाजगी एजन्सी मार्फत घेतले जाते मिटरचे मासिक रिडींग घेतेवेळी R फेजचे व्होलटेज ० असलेचे मिटर रिडींग घेणा-या एजन्सी ने रिडींग सीट वर नोंद केली आहे. परंतु सदर बाब उपविभागास कळविण्यांत न आल्याने तक्रारदाराचे मिटर बदलण्यांत आलेले नव्हते जर सदरची नोंद संबंधीत विभागने त्याच वेळी घेतली असती तर ५० महिन्याचा कालावधी ही चूक सापडण्यासाठी लागला नसता. प्रत्यक्ष चर्चेवेळी मेसर्स रोटो टेक्स विरुद्ध दादरा नगर हवेली इले.कं. यामधील मा. मुंबई उच्च न्यायालयाचा संदर्भ देण्यांत आला यामध्ये मानवी चुकीमुळे जर थकबाकी निर्माण झाली असेल तर ती वसूल करण्याचा अधिकार आहे असे म्हंटले आहे. या केसमधील तपशील या केसच्या संबंधीत नाही असे आम्हांस वाटते. सदर केसमध्ये MULTILICATION FAC TER CHANGE FROM ५००/- ते १०००/- असा उल्लेख आहे. श्री. मुल्ला यांचे केसमध्ये अशा प्रकारची कुठलीही कारकूनी चुक झालेली नाही तर येथे पूर्णपणे अधिका-यांनी हलगर्जीपणा आणि दुर्लक्ष केलेचे दिसून येते.

प्रत्यक्ष चर्चेचा दरम्यान संबंधी उपस्थितीत अधिकारी श्री. राठी व श्री कैरमकोंडा यांना ही चूक आपल्या कार्यालयाच्या निदर्शनास कशी आली नाही असे विचारले असता आमच्याकडे खूप काम आहे त्यामुळे आम्ही फक्त २०% केसीस पाहू असे सांगितले म. वि.नि. आ.विनिमय २०१४ च्या १४. ४.१ प्रमाणे वि.प.धारक सर्व ग्राहकाच्या मिटरच्या नियतकालीक तपासणीस व देखभालीस जबाबदार राहिल असे म्हंटले आहे. विनिमय २०१४ च्या श्री. मुल्ला यांना त्यांच्या बिलामध्ये असलेली ही त्रुटी ५० महिन्यांनंतर कळविण्यांत आलेली आहे, पैसे भरण्या संबंधीची नोटीस त्यांना १९ डिसेंबर २०१५ रोजी दिलेली आहे. त्यामध्ये जर आपण सदरचे बिल ७ दिवसांत भरले नाही तर आपला वीज पुरवठा २०१३ च्या विदयुत कायदा कलम ५६ नुसार खंडीत करण्यांत येईल असे म्हंटले आहे. पण या कायदयाप्रमाणे पूर्ण १५ दिवसाची नोटीस ग्राहकास देणे आवश्यक आहे यांचाही विसर संबंधीत अधिका-यांना पडलेला दिसतो.

आम्हांस असे वाटते ज्या विदयुत कायदा सन २००३ नुसार महावितरणने ग्राहकाकडे रु.५,४७,२६८ /- एवढी बाकी मागितलेली आहे. त्या कलम ५६ च्या २ मध्ये असे म्हंटले आहे.

त्या त्या वेळी अमलांत असलेल्या अन्य कोणत्याही कायदयात कांहीही अंतर्भूत असले तरी या कलमान्वये कोणत्याही ग्राहकाकडून येणे असलेली रक्कम जर अशी रक्कम वीज पुरवठ्याची आकाराची थकबाकी म्हणून नियमीतपणे व वसूल योग्य असल्याची पहिल्यांदा येणे असेल त्या तारखे पासून २ वर्षांचा कालावधी वसूली योग्य असणार नाही ... सबब या कायदयानुसार या ग्राहकास न्याय मिळणे वीज अधिनियम २००३ नुसार योग्य आहे असे माझे मत आहे.

माझ्या मताच्या पृष्ठीसाठी मी खालील निर्णय विचारात घेतले आहेत..

मा.विदयुत लोकपाल मुंबई यांचा आदेश क्र.८२ /२०१५ कॅ.यू.सी. अरोरा वि. महाराष्ट्र राज्य विदयुत वितरण कंपनी, पुणे तसेच यापूर्वी ग्राहक तक्रार मंच, कोल्हापूर आदेश क्र. ५०/१३-१४ दि. २३.१.२०१४ सौ. कमलादेवी शांती किशोर मंत्री विरुद्ध महावितरण कोल्हापूर यांचा निकाल देतांना वीज वितरण कंपनीने ग्राहकाची २४ महिन्याची थकबाकी वजा करावी असा निकाल कलम ५६/२ नुसार एकमताने दिला आहे. आणि आपल्या कारण मिमासामध्ये आवदेश पांडे विरुद्ध इलेक्ट्रीसिटी कंपनी या केसचा उल्लेख केलेला आहे. त्यामध्ये असे स्पष्ट म्हंटली आहे की, That if at all amount recovered for arrears is made under section ५६ section २ Elect. Act. २००३ then the limitation of two years of recovery for such arrears is binding. तसेच मा. विदयुत लोकपाल, मुंबई यांचे १.८.२००७ चे Representation ४२/२००७ मधील निरीक्षण ग्राहकांच्या म्हणण्यास पृष्ठी देतात. मा. लोकपाल यांचे

के. क्र. २७/२००६ मधील आदेश मा. उच्च न्यायालयाने रीट पिटीशन २०२२१/२००६चा न्याय निर्णय दि ५.१०.२००६ मध्ये कायम केले आहेत वरील सर्व गोष्टी पहाता तक्रार अंशतः मान्य करावी वि.का.२००३ क्र.५६/२ नुसार वसूली करून उर्वरीत वसूली माफ करावी वसूली रक्कम समान २६ हप्त्यात वसूल करावी नुकसान भरपाई विनिमय २०१४ परिशिष्ट अ कॉलम ८ उपकलम १ नुसार रु. ९८००/-बिलात वजावाट करून दयावी अंतरीम च्या वेळी भरलेले रु.७०,०००/- हिशोबात घ्यावे. दंड व्याज व इतर आकार लावू नये कसूरदारावर योग्य ती कारवाई व्हावी असे माझे मत आहे.

आदेश

१. ग्राहकाची मागणी अंशतः मान्य करण्यांत येत आहे.
२. नियमाप्रमाणे नुकसान भरपाई देण्यांत यावी.
३. कसूरदारावर योग्य ती कारवाई करावी.

श्री. पी. एस. बुरांडे,
ग्राहक सदस्य,

अध्यक्ष पद दिनांक १६-१२-२०१४ पासून रिक्त.

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

श्री. बशीर मौला मुल्ला हे पॉवरलूमचे औद्योगिक ग्राहक असून ते वीज बिले नियमित भरतात. त्यांना वीज फरकाचे बिल रु. ५,४७,२६८/- दि. २८/८/२०१५ रोजी वितरण कंपनी मार्फत दिले आहे. साहजिकच एवढ्या रक्कमेचे बिल त्यांना दिल्यामुळे ते बिल एकदम भरण्यास त्यांनी नकार दिला आहे. ही बाब मिटरची चाचणी वेळेत न झाल्यामुळे उदभवली आहे.

वितरण कंपनीना वेळेत याची तपासणी न केल्यामुळे व ग्राहकाला हे बिल एकदम दिल्यामुळे साहजिकच ग्राहकाला मनस्ताप सोसावा लागत आहे व त्यामुळे मा. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (वितरण परवाना धारकाच्या कृतीच मानके व विद्युत पुरवठा सुरु करावयाचा कालावधी आणि भरपाईचे निश्चितीकरण)विनिमय २०१४ च्या परिशिष्ट अ मधील कॉलम नं.८ अन्य सेवा उपकलम १ नुसार निश्चित हा ग्राहक बाधित असून वितरण परवानाधारकाकडून भरपाई मिळणेस पात्र आहे. या नियमानुसार प्रत्येक २ महिन्यातून एकदा मिटरची नोंद घेणे आवश्यक आहे या बाबतीत मिटरची नोंद काळजीपूर्वक न घेतल्यामुळे ५० महिन्यांचा कालावधीनंतर मिटर तपासणी केल्या गेली. म्हणजेच ५०-२ = ४८ X २० = ९६०० रुपये एवढी नुकसान भरपाई मिळण्यास ग्राहक पात्र आहे व ही भरपाईची रक्कम ग्राहकाच्या बिलामध्ये वजावट करून देण्यांत यावी.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगद्वारे मंजूरी असलेले नविन इलेक्ट्रॉनिक टीओडी मिटर्स हे सर्व औद्योगिक ग्राहकांना जुने मिटर्स बदलून बसविल्या गेलेले आहेत. त्यामध्ये ग्राहकांचा वीज वापराबद्दलचा लेखा जोखा/आलेख स्टोअर केल्या जातो. तसेच डाटा त्याचप्रमाणे मिटर रेकॉर्डिंग मधील असलेले फरक (Tamper data) ही रेकॉर्ड केल्या जातो. त्यामुळे दि. ७/५/२०१५ रोजी वरील ग्राहकाची मिटर चाचणी केल्यानंतर त्यामध्ये आर फेज पीटी मिसिंग असा Occurrence दि. १७/३/२०११ पासून मिटर रेकॉर्ड झाला आहे.तो मिटर बदले पर्यंत Rrestore झालेला नाही.

साहजिकच आर फेज व्होल्टेज शुन्य असल्यामुळे त्या फेज वरील वीज वापराचे रेकॉर्डिंग मिटरमध्ये झालेले नाही. अशा परिस्थितीत ग्राहकाला फक्त २ फेज (Y & B) चे वीज वापराचे बिल आकारण्यांत आलेले आहे. ही बाब लक्षात आल्यानंतर ग्राहकाला त्याने वापरलेल्या आर फेजचा वीज वापराचे बिल देण्यांत आले आहे. आधुनिक तंत्रज्ञानामुळे मिटरमधील फरकाची तारीख व वेळेसह नोंद झालेली आहे. त्यामुळे फरकाचे बिल हे त्याने वापरलेल्या विजेचे बिल आहे.

त्यामुळे नैसर्गिक नियमाच्या आधारे ग्राहकाला दिलेले फरकाचे बिल हे त्याने वापरलेल्या विजेचेच बिल असून ते त्याला अंशतः माफ करणे योग्य होणार नाही व वितरण कंपनीने लावलेल्या आधुनिक तंत्रज्ञानयुक्त मिटर्सचा योग्य वापर केल्यासारखे होईल.

Principle of Natural justice च्या नियमानुसार ग्राहकाला त्याचे वापरलेले वीजेची बिल भरणे आवश्यक ठरते तसेच या संबंधीत मा. हायकोर्टाने दिलेला रोटो टेक्स विरुद्ध दादरा नगर हवेली इलेक्ट्रीसिटी कं. संबंधीचा निकालामध्ये मानवी चुकीमुळे जर ग्राहकास कांही आकारणी होणे बाकी असल्यास ज्या कालावधी पासून चुकीची आकारणी झाली असेल त्या कालावधी पासून सदर चुकीच्या आकारणी पोटीची फरकाची आकारणी वसूल करता येईल असे म्हंटले आहे. सबब या ग्राहकास त्याने वापरलेल्या बिलाची रक्कम भरावयास हवी असे वाटते, म्हणून प्रश्न क्र. १ चे उत्तर नाही असे देण्यांत आले आहे. फरकाची पूर्ण रक्कम भरून घेऊन दंड व्याज इतर आकार माफ करण्यांत यावेत ५० हप्त्यात थकबाकी वसूल करावी, नियमित बिले वेळेवर भरून घ्यावीत.

तरी ग्राहकास फरकाच्या रक्कमेचे बिल हे विना व्याज, विना दंड व त्याने भ्रलेले रु.७०,०००/- वजा करून तसेच नुकसान भरपाईची रक्कम विचारात घेऊन दुरुस्त करून देण्यांत यावे व हे बिल ग्राहकाच्या सोईप्रमाणे सुलभ हप्त्यामध्ये भरणेस परवानगी देण्यांत यावी.